2025/2254

7.11.2025

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2025/2254

ze dne 27. října 2025

o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 148 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ([1]),

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([2]),

po konzultaci s Výborem regionů,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle článku 145 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) mají členské státy a Unie pracovat na rozvoji koordinované strategie zaměstnanosti, a zejména na podpoře kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků a na zaměření trhů práce na inkluzivitu, odolnost a na budoucnost a jejich schopnost reagovat na hospodářské změny, aby dosáhly vyváženého hospodářského růstu, plné zaměstnanosti a společenského pokroku, a vysokého stupně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, tedy cílů stanovených v článku 3 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). V souladu s čl. 146 odst. 2 Smlouvy o fungování EU mají členské státy považovat podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a koordinovat své odpovídající činnosti v rámci Rady.

(2) Podle článku 3 Smlouvy o EU má Unie bojovat proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci a podporovat sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dětí. Podle článku 9 Smlouvy o fungování EU má Unie při vymezování a provádění svých politik a činností přihlížet k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení, vysokou úrovní vzdělávání a odborné přípravy a ochranou lidského zdraví.

(3) Unie vytvořila a provádí nástroje pro koordinaci politik zaměřené na hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti. V rámci těchto nástrojů tvoří hlavní směry politik zaměstnanosti členských států (dále jen „hlavní směry zaměstnanosti“) stanovené v příloze rozhodnutí Rady (EU) 2024/3134 ([4]) spolu s hlavními směry hospodářských politik členských států a Unie stanovenými v doporučení Rady (EU) 2015/1184 ([5]) integrované hlavní směry. Hlavní směry zaměstnanosti mají poskytnout vodítka pro provádění politik v členských státech a v Unii a zároveň odrážet vzájemnou provázanost mezi členskými státy. Výsledný soubor koordinovaných unijních a vnitrostátních politik a reforem vytváří vhodnou celkovou kombinaci udržitelné hospodářské politiky, politiky zaměstnanosti a sociální politiky, která by měla přinést pozitivní vedlejší účinky pro trhy práce a společnost jako celek, podpořit hospodářskou a sociální odolnost a účinně reagovat na střednědobé a dlouhodobé výzvy, včetně potřeby posílit konkurenceschopnost, nejistoty ohledně globálních obchodních politik, jakož i dopady v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině širším geopolitickém kontextu.

([1]) Stanovisko ze dne 8. října 2025 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).
([2]) Stanovisko ze dne 18. září 2025 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).
([3]) Stanovisko ze dne 8. července 2025 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).
([4]) Rozhodnutí Rady (EU) 2024/3134 ze dne 2. prosince 2024 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států (Úř. věst. L, 2024/3134, 13.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) Doporučení Rady (EU) 2015/1184 ze dne 14. července 2015 o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Evropské unie (Úř. věst. L 192, 18.7.2015, s. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) V zájmu posílení hospodářského a sociálního pokroku a vzestupné konvergence, podpory zelené a digitální transformace, posílení průmyslové základny, produktivity a konkurenceschopnosti Unie, řešení demografických výzev a dosažení inkluzivních a odolných trhů práce v Unii by členské státy měly řešit nedostatek pracovních sil a dovedností a podporovat kvalitní pracovní místa, jakož i kvalitní a inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu pro všechny v souladu se sdělením Komise ze dne 5. března 2025, nazvaným „Unie dovedností“, se zvláštním zaměřením na zlepšování základních dovedností, a to na základě Akčního plánu pro základní dovednosti, jakož i dovedností relevantních pro trh práce, včetně digitálních a zelených dovedností, zejména mezi znevýhodněnými studenty a dospělými. Členské státy by měly rovněž posílit vzdělávání a odbornou přípravu v přírodních vědách, technologii, inženýrství a matematice (tzv. obory STEM) v souladu se strategickým plánem vzdělávání v oborech STEM, posílit odborné vzdělávání a přípravu zaměřené na budoucnost, přičemž by do těchto oborů měly zejména přilákat ženy a dívky, a dále celoživotní prohlubování dovedností a změnu kvalifikace a úsilí o inkluzivní vzdělávací systémy, jakož i zajistit účinné aktivní politiky na trhu práce a lepší pracovní podmínky a kariérní příležitosti při současném respektování úlohy a autonomie sociálních partnerů. Jak je uvedeno v doporučení Rady ze dne 16. června 2022 ([6]), systematické začleňování tématu vzdělávání a odborné přípravy do ostatních politik souvisejících s ekologickou transformací v celoživotní perspektivě může podpořit provádění těchto politik. Posílení těchto prvků má význam obzvláště pro méně rozvinuté, odlehlé a nejvzdálenější regiony Unie, kde jsou tyto potřeby největší. Nedostatky lze dále řešit zlepšením spravedlivé mobility pracovníků a účastníků vzdělávání v rámci Unie a přilákáním a udržením talentů ze zemí mimo Unii. Kromě toho by měly být posíleny vazby mezi systémy vzdělávání a odborné přípravy a trhem práce a validovány a uznávány dovednosti, znalosti a kompetence získané prostřednictvím neformálního a informálního učení.

(5) Hlavní směry zaměstnanosti jsou v souladu s novým rámcem správy ekonomických záležitostí Unie, který vstoupil v platnost dne 30. dubna 2024 ([7]), i se stávajícími právními předpisy Unie a s různými iniciativami Unie, mimo jiné doporučeními Rady ze dne 14. června 2021 ([8]), 29. listopadu 2021 ([9]), 5. dubna 2022 ([10]), 16. června 2022 ([11]), 28. listopadu 2022 ([12]), 8. prosince 2022 ([13]), 30. ledna 2023 ([14]), 12. června 2023 ([15]) a 27. listopadu 2023 ([16]), doporučením Komise (EU) 2021/402 ([17]), usnesením Rady ze dne 26. února 2021 ([18]), sděleními Komise ze dne 9. prosince 2021 o rozvoji hospodářství ve prospěch lidí: akční plán pro sociální ekonomiku, ze dne 30. září 2020 o akčním plánu digitálního vzdělávání 2021–2027, sdělením Komise ze dne 3. března 2021 o Unii rovnosti: strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030, ze dne 7. září 2022 o Evropské strategii v oblasti péče, ze dne 1. února 2023 o průmyslovém plánu Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi, ze dne 25. ledna 2023 o posílení sociálního dialogu v Evropské unii, ze dne 11. října 2023 o demografické změně v Evropě: soubor opatření, ze dne 28. září 2022 o lepším posouzení distribučního dopadu politik členských států, ze dne 20. března 2024 o nedostatku pracovních sil a dovedností v EU: akční plán a ze dne 5. března 2025 o unii

([6]) Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 1).

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([8]) Doporučení Rady (EU) 2021/1004 ze dne 14. června 2021, kterým se zavádí evropská záruka pro děti (Úř. věst. L 223, 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([9]) Doporučení Rady ze dne 29. listopadu 2021 o metodách kombinovaného učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání (Úř. věst. C 504, 14.12.2021, s. 21).

([10]) Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

([11]) Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 1), doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 10), doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o individuálních vzdělávacích účtech (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 26) a doporučení Rady ze dne 16. června 2022 ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 35).

([12]) Doporučení Rady ze dne 28. listopadu 2022 o cestách ke školnímu úspěchu a o nahrazení doporučení Rady ze dne 28. června 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky (Úř. věst. C 469, 9.12.2022, s. 1).

([13]) Doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o přístupu k cenově dostupné vysoce kvalitní dlouhodobé péči (Úř. věst. C 476, 15.12.2022, s. 1) a doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o předškolním vzdělávání a péči: barcelonské cíle pro rok 2030 (Úř. věst. C 484, 20.12.2022, s. 1).

([14]) Doporučení Rady ze dne 30. ledna 2023 o přiměřeném minimálním příjmu zajišťujícím aktivní začlenění (Úř. věst. C 41, 3.2.2023, s. 1).

([15]) Doporučení Rady ze dne 12. června 2023 k posílení sociálního dialogu v Evropské unii (Úř. věst. (Úř. věst. C, C/2023/1389, 6.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).

([16]) Doporučení Rady ze dne 27. listopadu 2023 ohledně vypracování rámcových podmínek sociální ekonomiky (Úř. věst. C, C/2023/1344, 29.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).

([17]) Doporučení Komise (EU) 2021/402 ze dne 4. března 2021 o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (EASE) (Úř. věst. L 80, 8.3.2021, s. 1).

([18]) Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) (Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1).

dovedností, rozhodnutími Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ([19]) a (EU) 2023/936 ([20]) a směrnicemi Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2041 ([21]), (EU) 2022/2381 ([22]), (EU) 2023/970 ([23]) a (EU) 2024/2831 ([24]).

(6) Evropský semestr kombinuje rozličné nástroje v souhrnném rámci pro integrovanou mnohostrannou koordinaci a dohled nad hospodářskými politikami a politikami zaměstnanosti v rámci Unie. Evropský semestr je klíčovým nástrojem pro plnění priorit vymezených v Kompasu konkurenceschopnosti, který poskytuje rámec pro posílení konkurenceschopnosti odstraněním rozdílů v inovacích, dekarbonizací hospodářství Unie, snížením nadměrné závislosti a zvýšením bezpečnosti a stanoví horizontální faktory, které zahrnují dovednosti, kvalitní pracovní místa a sociální spravedlnost. Evropský semestr integruje zásady evropského pilíře sociálních práv, vyhlášené Evropským parlamentem, Radou a Komisí v listopadu roku 2017 ([25]) (dále jen „evropský pilíř sociálních práv“), a jeho nástroj pro monitorování – srovnávací přehled sociálních ukazatelů, který umožňuje rovněž analyzovat rizika a výzvy pro vzestupnou sociální konvergenci v Unii, a zajišťuje intenzivní zapojení sociálních partnerů, občanské společnosti a dalších zúčastněných stran. Evropský semestr podporuje rovněž plnění cílů udržitelného rozvoje stanovených Organizací spojených národů. Hospodářské a sociální politiky a politiky zaměstnanosti Unie a členských států by měly jít ruku v ruce se spravedlivým přechodem Unie na klimaticky neutrální, environmentálně udržitelnou a digitální ekonomiku, zlepšovat konkurenceschopnost a produktivitu, zajišťovat přiměřené pracovní podmínky, podporovat inovace, prosazovat demokracii na pracovišti, sociální dialog, sociální spravedlnost, rovné příležitosti a vzestupnou socioekonomickou konvergenci, jakož i řešit nerovnosti a regionální rozdíly a bojovat s chudobou a sociálním vyloučením.

(7) Změna klimatu a jiné výzvy v oblasti životního prostředí, potřeba zajistit spravedlivou ekologickou transformaci, energetickou nezávislost, vyšší konkurenceschopnost průmyslu pro nulové čisté emise, technologickou suverenitu a potřeba zvýšit výdaje na obranu a zajistit otevřenou strategickou autonomii Evropy, jakož i demografický vývoj, rozvoj digitalizace, včetně umělé inteligence, algoritmického řízení, ekonomiky platforem a práce na dálku, zásadním způsobem proměňují ekonomiky a společnosti v Unii. Unie by se svými členskými státy měla proaktivně spolupracovat na účinném řešení tohoto strukturálního vývoje a podle potřeby přizpůsobit stávající systémy a související politiky, a to s ohledem na úzkou provázanost ekonomik a trhů práce členských států. Na unijní i vnitrostátní úrovni to vyžaduje koordinovaná, ambiciózní a účinná politická opatření uznávající úlohu sociálních partnerů, která budou v souladu se Smlouvou o fungování EU a s ustanoveními práva Unie o správě ekonomických záležitostí a přihlédnou k evropskému pilíři sociálních práv. Tato politická opatření by měla zahrnovat podporu udržitelných investic ve všech regionech Unie, obnovený závazek provádět v náležité posloupnosti reformy a investice, které posilují udržitelný a inkluzivní hospodářský růst, dovednosti, podporu kvalitních pracovních míst, produktivitu, konkurenceschopnost a spravedlivé pracovní podmínky, sociální a územní soudržnost, vzestupnou socioekonomickou konvergenci, odolnost a naplňování fiskální odpovědnosti. Podpora by měla být poskytována ze stávajících programů financování Unie, zejména z Nástroje pro oživení a odolnost zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([26]) a z fondů politiky soudržnosti, včetně Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ([27]) a Evropského fondu pro regionální rozvoj

([19]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022) (Úř. věst. L 462, 28.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

([20]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/936 ze dne 10. května 2023 o Evropském roku dovedností (Úř. věst. L 125, 11.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2041 ze dne 19. října 2022 o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii (Úř. věst. L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2381 ze dne 23. listopadu 2022 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy orgánů kotovaných společností a o souvisejících opatřeních (Úř. věst. L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování (Úř. věst. L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2831 ze dne 23. října 2024 o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platformy (Úř. věst. L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) Interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv (Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10).

([26]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

upraveného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ([28]), jakož i Sociálního klimatického fondu zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ([29]) a Fondu pro spravedlivou transformaci zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ([30]). Politická opatření by měla kombinovat opatření na straně nabídky a na straně poptávky, a to s přihlédnutím k dopadům těchto opatření na hospodářství, životní prostředí, zaměstnanost a sociální situaci.

(8) Evropský pilíř sociálních práv stanoví dvacet zásad a práv na podporu dobře fungujících a spravedlivých trhů práce a systémů sociálního zabezpečení, strukturovaných do tří kategorií: rovné příležitosti a přístup na trh práce, spravedlivé pracovní podmínky a sociální ochrana a začleňování. Tyto zásady a práva udávají strategický směr Unie a zajišťují, aby přechod ke klimatické neutralitě, environmentální udržitelnosti a digitalizaci a dopady demografických změn byly sociálně vyvážené a spravedlivé a zachovávaly územní soudržnost. Evropský pilíř sociálních práv se svým doprovodným srovnávacím přehledem sociálních ukazatelů vytváří vodítko k monitorování výsledků členských států v oblasti zaměstnanosti, dovedností a sociálních věcí a vzestupné sociální konvergence v Unii v rámci Evropského semestru, pro podporu reforem a investic na státní, regionální a místní úrovni a pro sladění „sociálního“ a „tržního“ prvku v současné moderní ekonomice, mimo jiné prosazováním sociální ekonomiky. Dne 4. března 2021 vydala Komise Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv (dále jen „akční plán“) zahrnující ambiciózní, ale realistické hlavní cíle Unie pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti (nejméně 78 % obyvatelstva ve věku 20–64 let by mělo být zaměstnáno), dovedností (nejméně 60 % všech dospělých osob by se mělo každý rok účastnit odborné přípravy) a snižování chudoby (počet osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením by se měl snížit o alespoň 15 milionů osob, včetně 5 milionů dětí) (dále jen „hlavní cíle Unie pro rok 2030“) a doplňkové dílčí cíle, jakož i revidovaný srovnávací přehled sociálních ukazatelů.

(9) Jak uznaly hlavy států a předsedové vlád na sociálním summitu v Portu dne 8. května 2021 (dále jen „sociální summit v Portu“), provádění evropského pilíře sociálních práv podpoří Unii v její snaze o digitální, ekologickou a spravedlivou transformaci a přispěje k dosažení vzestupné socioekonomické konvergence i k řešení demografických výzev. Hlavy států a předsedové vlád zdůraznili, že sociální rozměr, sociální dialog a aktivní zapojení sociálních partnerů jsou základem vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství, a uvítali nové hlavní cíle Unie. Potvrdili své odhodlání v souladu se Strategickou agendou Evropské rady na období 2019–2024, tedy nadále prohlubovat provádění evropského pilíře sociálních práv na unijní i vnitrostátní úrovni s náležitým ohledem na příslušné pravomoci a zásady subsidiarity a proporcionality. Hlavy států a předsedové vlád rovněž zdůraznili, že je důležité pozorně sledovat – i na nejvyšší úrovni – pokrok dosažený při provádění evropského pilíře sociálních práv a hlavních cílů Unie pro rok 2030.

(10) Hlavní cíle Unie pro rok 2030 uvítaly hlavy států a předsedové vlád na sociálním summitu v Portu a na zasedání Evropské rady v červnu 2021. Spolu se srovnávacím přehledem sociálních ukazatelů pomáhají monitorovat pokrok při provádění zásad evropského pilíře sociálních práv jako součásti rámce pro koordinaci politik v rámci evropského semestru. Mimoto sociální summit v Portu vyzval členské státy, aby si stanovily ambiciózní vnitrostátní cíle, které by s ohledem na výchozí pozici každého členského státu měly představovat přiměřený příspěvek k dosažení hlavních cílů Unie pro rok 2030. Provádění evropského pilíře sociálních práv a pokrok v plnění hlavních a vnitrostátních cílů Unie pro rok 2030 jsou sledovány ve společné zprávě o zaměstnanosti přijaté Radou v březnu 2025 (dále jen „společná zpráva o zaměstnanosti 2025“) a jsou začleněny do monitorovacích nástrojů evropského semestru. Od vydání v roce 2024 ([31]) obsahuje společná zpráva o zaměstnanosti „první fázi analýzy zemí“ týkající se potenciálních rizik pro vzestupnou sociální konvergenci v souladu s Rámcem sociální konvergence, která určuje členské státy, které se potýkají s potenciálními riziky, jež je třeba posoudit v rámci hlubší „druhé fáze analýzy“. Ve společné zprávě o zaměstnanosti z roku 2025 bylo původně určeno deset členských států a závěr hlubší analýzy ukázal, že u všech z nich nebyly potvrzeny celkové problémy.

([28]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) Jednání o Rámci sociální konvergence proběhla v červnu 2023 na zasedání Rady (ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele) na základě podkladů v podobě klíčových sdělení Výboru pro zaměstnanost a Výboru pro sociální ochranu, přičemž se vycházelo z práce vykonané specializovanou společnou pracovní skupinou Výboru pro zaměstnanost a Výboru pro sociální ochranu od října 2022 do května 2023. Společná zpráva o zaměstnanosti 2024 obsahovala poprvé na pilotním základě první fázi analýzy jednotlivých zemí týkající se potenciálních rizik pro vzestupnou sociální konvergenci.

(11) V návaznosti na ruskou invazi na Ukrajinu Evropská rada ve svých závěrech ze dne 24. února 2022 odsoudila jednání Ruska, jehož cílem je narušit evropskou a celosvětovou bezpečnost a stabilitu, vyjádřila solidaritu s obyvatelstvem Ukrajiny a důrazně poukázala na porušení mezinárodního práva a zásad Charty Organizace spojených národů ze strany Ruska. V současné době nabízí dočasná ochrana poskytovaná v Unii na základě prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ([32]) a prodloužená prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2024/1836 ([33]) pomoc osobám vysídleným z Ukrajiny a umožňuje jim v celé Unii využívat minimální práva, která poskytují odpovídající úroveň ochrany. Svou účastí na trzích práce v Unii mohou lidé vysídlení z Ukrajiny nadále přispívat k posílení ekonomiky Unie a pomoci podpořit svou zemi a její obyvatele. Získané zkušenosti a dovednosti mohou v budoucnu přispět k obnově Ukrajiny. Dětem a nezletilým osobám bez doprovodu zajišťuje dočasná ochrana právo na poručenství/opatrovnictví a přístup ke vzdělávání a péči. Členské státy by měly pokračovat v zapojování sociálních partnerů do koncipování, provádění a hodnocení politických opatření zaměřených na řešení problémů v oblasti zaměstnanosti a dovedností, včetně uznávání kvalifikací osob vysídlených z Ukrajiny. Sociální partneři hrají klíčovou roli při zmírňování dopadů války z hlediska zachování zaměstnanosti a výroby.

(12) Reformy trhu práce, včetně vnitrostátních mechanismů stanovování mezd, by měly zohledňovat vnitrostátní praxi v oblasti sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání, jakož i autonomii sociálních partnerů, s cílem zajistit spravedlivé mzdy umožňující důstojnou životní úroveň, a to i v důchodu, udržitelný růst a vzestupnou socioekonomickou konvergenci. Tyto reformy by měly poskytnout potřebný prostor k širokému posouzení socioekonomických faktorů, včetně zlepšení v oblasti udržitelnosti, konkurenceschopnosti, inovací, podpory kvalitních pracovních míst, spravedlivých pracovních podmínek, demokracie na pracovišti, genderové rovnosti, prevence a snižování chudoby pracujících, kvalitního vzdělávání, odborné přípravy a dovedností, veřejného zdraví, sociální ochrany a začleňování, demografického vývoje a podpory doplňkových důchodů, jakož i reálných příjmů. Na summitu ve Val Duchesse v roce 2024 byl znovu potvrzen význam sociálního dialogu při řešení výzev ve světě práce, jež zahrnují nedostatek pracovních sil a dovedností, a v březnu 2025 byl podepsán Pakt pro evropský sociální dialog.

(13) Nástroj pro oživení a odolnost a další fondy Unie podporují členské státy při uskutečňování reforem a investic, které jsou v souladu s prioritami Unie a díky nimž jsou ekonomiky a společnosti v Unii udržitelnější a odolnější a lépe připravené na ekologickou a digitální transformaci. Útočná válka Ruska proti Ukrajině dále zhoršila již existující socioekonomické problémy, včetně energetické chudoby, a to kvůli vyšším cenám energie, přičemž nejistota v celosvětovém obchodu a obecněji z geopolitického kontextu ohrožuje růst. Členské státy a Unie by měly i nadále dbát na zmírnění dopadů na sociální oblast, zaměstnanost a hospodářství a na sociální spravedlivost transformace, a to i s ohledem na skutečnost, že větší otevřená strategická autonomie a urychlená ekologická transformace pomohou snížit závislost na dovozu energie a dalších strategických produktů a technologií. Zásadní význam má posilování odolnosti a úsilí o vytvoření inkluzivní společnosti, v níž jsou občané chráněni, jsou schopni předjímat a zvládat změny a mohou se aktivně podílet na životě společnosti a na fungování ekonomiky.

(14) Aby bylo možné podpořit začlenění na trhu práce a přechody v jeho rámci, je zapotřebí ucelený soubor aktivních politik na trhu práce sestávající z dočasných a cílených pobídek k zaměstnávání a přechodům, politik v oblasti dovedností, včetně vzdělávání pro ekologickou transformaci a udržitelný rozvoj, a cílených, účinných a přizpůsobivých služeb zaměstnanosti. Je proto důležité plně využít nevyužitý potenciál trhu práce, mimo jiné udržením starších pracovníků na trhu práce a podporou flexibilních způsobů odchodu do důchodu, a to i v souladu s přístupem aktivního začleňování a s ohledem na ekologickou a digitální transformaci, jak je zdůrazněno mimo jiné v prohlášení z La Hulpe z roku 2024 o budoucnosti evropského pilíře sociálních práv ([34]). Je třeba zajistit vhodné pracovní podmínky a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, včetně fyzického a duševního zdraví pracovníků.

([32]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2024/1836 ze dne 25. června 2024 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (Úř. věst. L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) Podepsáno Belgickým královstvím jménem 25 členských států.

(15) Je třeba řešit veškeré formy diskriminace, zajistit genderovou rovnost a podporovat zaměstnanost skupin, které jsou na trhu práce nedostatečně zastoupeny. Je třeba zajistit rovný přístup a příležitosti pro všechny a snížit chudobu a sociální vyloučení, především u dětí, zdravotně postižených osob a Romů, a to zejména zajištěním účinného fungování trhů práce a přiměřených a inkluzivních systémů sociální ochrany, jak je stanoveno v doporučeních Rady ze dne 8. listopadu 2019 ([35]) a ze dne 30. ledna 2023 ([36]). Dále je třeba odstranit překážky, které brání inkluzivnímu a na budoucnost zaměřenému vysoce kvalitnímu vzdělávání, odborné přípravě, celoživotnímu učení a účasti na trhu práce. Členské státy by měly investovat do předškolního vzdělávání a péče v souladu s doporučením Rady (EU) 2021/1004 ([37]) a doporučením o „barcelonských cílech pro rok 2030" ([38]), do zvyšování atraktivity a inkluzivnosti odborného vzdělávání a přípravy v souladu s doporučením Rady ze dne 24. listopadu 2020 ([39]) a do digitálních a ekologických dovedností v souladu s Akčním plánem digitálního vzdělávání a doporučeními o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje a o cestách ke školnímu úspěchu. Nezbytnou podmínkou pro zajištění rovných příležitostí je přístup k cenově dostupnému a odpovídajícímu bydlení, a to i prostřednictvím sociálního bydlení. Problematika bezdomovectví by měla být řešena specificky pomocí preventivních opatření a podporou přístupu k trvalému bydlení a poskytováním podpůrných služeb na základě koncepcí typu „Bydlení jako priorita". Včasný a rovný přístup k cenově dostupné vysoce kvalitní dlouhodobé péči v souladu s doporučením Rady ze dne 8. prosince 2022 ([40]) a ke zdravotnickým službám, včetně prevence a podpory zdravotní péče, jsou obzvláště důležité s ohledem na možná budoucí zdravotní rizika a v kontextu stárnoucích společností. Potenciál osob se zdravotním postižením přispívat k hospodářskému růstu a sociálnímu rozvoji by měl být dále využíván v souladu se Strategií práv osob se zdravotním postižením, která vyzvala členské státy, aby pro osoby se zdravotním postižením stanovily cíle v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání dospělých. Strategický rámec EU pro Romy stanovený ve sdělení Komise ze dne 7. října 2020 nazvaném „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů" a v doporučení Rady ze dne 12. března 2021 ([41]) zdůrazňuje schopnost marginalizovaných romských komunit snížit nedostatek pracovních sil a dovedností a jeho cílem je snížit rozdíl v zaměstnanosti mezi romskými komunitami a obecnou populací alespoň o polovinu. Nové technologie a rozvíjející se pracoviště v celé Unii umožňují flexibilnější formy uspořádání práce, vyšší produktivitu a rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a zároveň přispívají k plnění ekologických závazků Unie. Tento vývoj s sebou na trhy práce přináší také nové výzvy, které ovlivňují pracovní podmínky, bezpečnost a ochranu zdraví při práci a účinný přístup k odpovídající sociální ochraně pracovníků a osob samostatně výdělečně činných. Členské státy by měly ve spolupráci se sociálními partnery zajistit, aby nové formy organizace práce vedly k existenci kvalitních pracovních míst i pracovišť a pracovních podmínek s náležitou ochranou zdraví a bezpečnosti, jakož i k rovnováze mezi pracovním a soukromým životem a aktivnímu a zdravému stárnutí a aby zachovaly zavedená pracovní a sociální práva a posílily sociální model Evropy.

(16) Integrované hlavní směry by měly být základem doporučení pro jednotlivé země, která může Rada učinit vůči členským státům. Členské státy by měly plně využívat Evropský sociální fond plus, Evropský fond pro regionální rozvoj, Nástroj pro oživení a odolnost a další fondy Unie, včetně Sociálního klimatického fondu, Fondu pro spravedlivou transformaci, jakož i program InvestEU zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ([42]) a Nástroj pro technickou podporu v zájmu podpory kvalitních pracovních míst a sociálních investic, boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení, potírání diskriminace, zajištění dostupnosti a inkluzivnosti a prosazování příležitostí k prohlubování dovedností a změně kvalifikace pracovní síly, celoživotního učení a vysoce kvalitního vzdělávání a odborné přípravy pro všechny, včetně digitální gramotnosti a dovedností, s cílem vybavit občany znalostmi a kvalifikací, jež jsou potřebné pro digitální, zelenou a konkurenceschopnou ekonomiku. Cílem změn zavedených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ([43]), a sdělením Komise o modernizované politice soudržnosti: přezkum v polovině období je sladit podporu poskytovanou na nové strategické priority, včetně řešení nedostatku dovedností v některých odvětvích, jako je vývoj a výroba kritických technologií, obranný průmysl a odvětví zasažená dekarbonizací a ekologickou a digitální transformací. Členské státy by měly rovněž plně využívat

([35]) Doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně (Úř. věst. C 387, 15.11.2019, s. 1).

([36]) Doporučení Rady ze dne 30. ledna 2023 o přiměřeném minimálním příjmu zajišťujícím aktivní začlenění (Úř. věst. C 41, 3.2.2023, s. 1).

([37]) Doporučení Rady (EU) 2021/1004 ze dne 14. června 2021, kterým se zavádí evropská záruka pro děti (Úř. věst. L 223, 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([38]) Doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o předškolním vzdělávání a péči: barcelonské cíle pro rok 2030 (Úř. věst. C 484, 20.12.2022, s. 1).

([39]) Doporučení Rady ze dne 24. listopadu 2020 o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1).

([40]) Doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o přístupu k cenově dostupné vysoce kvalitní- dlouhodobé péči (Úř. věst. C 476, 15.12.2022, s. 1).

([41]) Doporučení Rady ze dne 12. března 2021 o rovnosti, začlenění a účasti Romů (Úř. věst. C 93, 19.3.2021, s. 1).

([42]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 (Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([43]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/691 ([44]), aby podpořily pracovníky, kteří byli propuštěni v důsledku významných restrukturalizačních událostí, jako jsou socioekonomické transformace, které jsou důsledkem celosvětových trendů a technologických a environmentálních změn. I když jsou integrované hlavní směry určeny členským státům a Unii, měly by se provádět ve spolupráci se všemi státními, regionálními a místními orgány, do níž by se měly intenzivně zapojovat vnitrostátní parlamenty, jakož i sociální partneři a zástupci občanské společnosti.

(17) Výbor pro zaměstnanost a Výbor pro sociální ochranu by měly v souladu se svými příslušnými mandáty vyplývajícími z článků 150 a 160 Smlouvy o fungování EU sledovat provádění příslušných politik s ohledem na hlavní směry zaměstnanosti. Uvedené výbory a přípravné orgány Rady zapojené do koordinace hospodářských a sociálních politik by měly úzce spolupracovat. Politický dialog mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí, zejména pokud jde o hlavní směry zaměstnanosti, by měl být zachován.

(18) Byl konzultován Výbor pro sociální ochranu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Hlavní směry politik zaměstnanosti členských států stanovené v příloze rozhodnutí (EU) 2024/3134 zůstávají platné i pro rok 2025 a členské státy je zohlední ve svých politikách zaměstnanosti a programech reforem.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Lucemburku dne 27. října 2025.

Za Radu

předseda

J. JENSEN

([44]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/691 ze dne 28. dubna 2021 o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) a o zrušení nařízení (EU) č. 1309/2013 (Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).